

یادداشت

نقش صدور فاکتور در شفافیت اقتصادی و جلوگیری از فساد

جلیل حاجی حسینی

وکیل دادگستری

در دنیای امروز، شفافیت اقتصادی به‌عنوان یکی از ارکان اساسی توسعه پایدار و رشد اقتصادی پایدار شناخته می‌شود. یکی از ابزارهای کلیدی برای دستیابی به این شفافیت، صدور فاکتورهای معتبر و دقیق است. فاکتورها نه‌تنها به‌عنوان مدارک مالی در معاملات تجاری عمل می‌کنند، بلکه می‌توانند به‌عنوان ابزاری مؤثر در جلوگیری از فساد و ارتقای شفافیت اقتصادی استفاده شوند.

اهمیت صدور فاکتور در شفافیت اقتصادی

صدور فاکتور به معنای ثبت دقیق و شفاف معاملات مالی است. این فرایند به کسب‌وکارها و دولت‌ها کمک می‌کند تا اطلاعات مالی خود را به‌طور منظم و دقیقی ثبت کنند. با صدور فاکتور، همه جزئیات مربوط به خریدوفروش ازجمله تاریخ، مبلغ، نوع کالا یا خدمات و طرفین معامله، به‌طور شفاف ثبت می‌شود. این اطلاعات می‌تواند به‌عنوان یک منبع معتبر برای تحلیل‌های اقتصادی و مالی استفاده شود و به تصمیم‌گیری‌های بهتر کمک کند.

جلوگیری از فساد با صدور فاکتور

فساد اقتصادی یکی از چالش‌های جدی در بسیاری از کشورهاست که می‌تواند به کاهش سرمایه‌گذاری، افزایش نابرابری و کاهش کیفیت خدمات عمومی منجر شود. صدور فاکتورهای معتبر و دقیق می‌تواند به کاهش فساد کمک کند. با ثبت دقیق معاملات، امکان پنهان‌کاری و سوءاستفاده کاهش می‌یابد. به‌عنوان مثال، اگر یک شرکت به‌طور مرتب فاکتورهای خود را صادر کند، نظارت بر فعالیت‌های مالی آن آسان‌تر خواهد بود و در صورت بروز تخلف، شناسایی آن سریع‌تر انجام می‌شود.

نقش فناوری در صدور فاکتور

با پیشرفت فناوری، صدور فاکتورهای الکترونیکی به یک روند رایج تبدیل شده است. این فاکتورها نه‌تنها دقت و سرعت بیشتری دارند، بلکه امکان پیگیری و نظارت بر آنها نیز آسان‌تر است. سیستم‌های مدیریت مالی و حسابداری می‌توانند به‌طور خودکار فاکتورها را تولید و ثبت کنند و این امر به کاهش خطاهای انسانی و افزایش شفافیت کمک می‌کند. همچنین استفاده از فناوری بلاک چین می‌تواند به ایجاد یک سیستم تغییرناپذیر برای ثبت معاملات کمک کند که در آن هر فاکتور به‌طور دائمی و شفاف ثبت می‌شود.

تأثیر صدور فاکتور بر اعتماد عمومی

اعتماد عمومی به نهادهای اقتصادی و دولتی یکی از عوامل کلیدی در توسعه پایدار است. زمانی که مردم احساس کنند سیستم اقتصادی شفاف و عادلانه است، تمایل بیشتری به مشارکت در فعالیت‌های اقتصادی خواهند داشت. صدور فاکتورهای معتبر و شفاف می‌تواند به افزایش اعتماد عمومی کمک کند. وقتی که مردم مطمئن باشند معاملات به‌طور قانونی و شفاف انجام می‌شود، احتمال مشارکت آنها در اقتصاد افزایش می‌یابد و این امر به رشد اقتصادی کمک می‌کند.

چالش‌ها و راهکارها

با وجود مزایای صدور فاکتور، چالش‌هایی نیز وجود دارد. برخی از کسب‌وکارها ممکن است به دلایل مختلف از صدور فاکتور خودداری کنند. این موضوع می‌تواند به فساد و نبود شفافیت منجر شود.

خبر

مردم باید برای پرداخت مالیات اقناع شوند

رئیس کل سازمان امور مالیاتی گفت مردم بعضا این سؤال را دارند که چرا با وجود منابع نفت و گاز، ما باید مالیات بدهیم. در این خصوص باید به مردم توضیح دهیم که ثروت بین نسلی کشور و سرمایه‌ها نباید صرف امور جاری شود. مفصل می‌بایست در این زمینه گفت‌وگو شود و رسانه‌ها به‌خصوص رسانه ملی در این زمینه نقش مؤثری دارند. به گزارش «شرق» سید محمدهادی سبحانیان در آیین رونمایی از سند راهبردی فرهنگ‌سازی مالیاتی اظهار کرد: شرایطی که شاید به کشور تحمیل شده ما را بر آن داشت که به سمت مالیات برویم و در حال حاضر تکیه عمده درآمدهای دولت از محل مالیات است که با توجه به بحران صندوق بازنشستگی و بحران محیط زیست، این اتکا به مالیات خیر خوبی است. وقتی شیر نفت سفت می‌شود یا کم می‌شود، رفتن به سمت مالیات باعث می‌شود تا صرفا به منابع نفتی تکیه نداشته باشیم. او افزود: موضوع مالیات نیاز به افق و اتفاق نظر دارد. اینکه بخواهیم درآمد مالیاتی را ۷۰ درصد افزایش دهیم، باید مردم توجیه باشند. مردم بعضا این سؤال را دارند که چرا با وجود منابع نفت و گاز، ما بایسد مالیات بدهیم؟ باید به مردم توضیح دهیم که ثروت بین نسلی کشور و سرمایه‌ها نباید صرف امور جاری شود. باید مفصل در این زمینه گفت‌وگو شود و رسانه‌ها به‌خصوص رسانه ملی در این زمینه نقش مؤثری دارند. رئیس کل سازمان امور مالیاتی با بیان اینکه سازمان باید پاسخ‌قانع‌کننده‌ای برای مردم در زمینه پرداخت مالیات داشته باشد، گفت: بحمدلله در حال حاضر مردم می‌توانند محل هزینه‌کرد مالیات خود را مشخص کنند که بازخورد خوبی در مردم داشته است. این مسئله تمکین مردم به مالیات را افزایش داده است. سبحانیان خاطرنشان کرد: در سال جاری با وجود فرصت محدود حدود ۴۰۰ هزار نفر محل هزینه‌کرد مالیاتی خود را مشخص کردند و هفت هزار میلیارد تومان از این محل تأمین مالی شد. این مالیات صرف عمران و آبادانی شهرها و روستاها می‌شود. این‌س موضوعات نیاز به اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی دارد. او افزود، موضوع دیگری که نیازمند حمایت حاکمیت است، این بود که نباید مالیات زبان تیز برخورد با مردم باشد. مالیات ابزار تنظیم‌گری نه تأمین مالی صرف است. سازمان مالیاتی سنگر اول برخورد با حاکمیت است و تصویر کارآمدی حاکمیت در این سازمان در ذهن مردم مشکل می‌گیرد. بر این اساس تکریم مردم یک اولویت برای کارمندان مالیاتی است. رئیس سازمان امور مالیاتی تصریح کرد: ما میزهای خدمت را برگزار می‌کنیم و همین که مردم می‌بینند حرفشان شنیده می‌رسد، البته نباید زبان تیز ما در حوزه مالیات باشد. مثلا در حوزه مسکن و خانه خالی باید دریافت مالیات مبتنی بر اطلاعات درست باشد. متأسفانه در خانه‌های خالی این مشکل را داریم. اطلاعات ما مبتنی بر یک دستگاه دیگر است. دستگاه‌ها اطلاعات خانه‌های لوکس را به ما نمی‌دهند. وقتی اطلاعات نادرست از دستگاه‌های دیگر به ما ارائه می‌شود مبتنی بر آن اخذ مالیات باعث مشکلات برای مردم در بخش‌هایی مثل خروج از کشور می‌شود. به گفته سبحانیان، نمی‌توان همه مشکلات کشور را با ابزار مالیاتی حل کرد. نکته دیگر اینکه برخورد با کرامت و محبت با مؤذیان مالیاتی باید در سرلوحه امور قرار گیرد. مالیات باید با رضایتمندی از مردم اخذ شود؛ هرچند ممکن است از شرایط عمومی اقتصاد کشور ناراضیانی داشته باشند. باید حرف مردم شنیده و برای آن پاسخ داده شود.



وزیر اقتصاد و دارایی در همایش «تأمین مالی تولید:از بنگاه‌داری به بنگاه‌سازی» تأکید کرد:

آخرین سال بنگاه‌داری بانک‌ها

همتی سال ۱۴۰۳ را پایان بنگاه‌داری بانک‌ها می‌داند و می‌گوید: در سال آینده از بانک‌ها خواسته شده تا به‌طور کامل از بنگاه‌داری خارج شوند. وزیر اقتصاد و دارایی در سخنان خود تأکید می‌کند: «نباید تنها به منابع نفتی برای رشد اقتصادی وابسته بود. علی‌رغم مشکلات موجود در بخش تولید و اقتصاد کشور، ازجمله تورم بالا و بی‌ثباتی اقتصادی، برای تحقق رشد اقتصادی پایدار، باید به اصلاحات اساسی در سیاست‌های اقتصادی و ساختارهای تأمین مالی بپردازیم».

سخنان وزیر اقتصاد روز شنبه ۲۶ آبان ۱۴۰۳ در حالی در همایش «تأمین مالی تولید: از بنگاه‌داری به بنگاه‌سازی»، مطرح شد که بانک ملی ایران اخیرا در راستای واگذاری اموال مازاد خود به بخش خصوصی بسیار فعال عمل کرده است.

همتی همچنین از تصویب قانون تأمین مالی تولید در سال گذشته خبر داد که به گفته او این قانون می‌تواند به حل مشکلات مالی واحدهای تولیدی کمک کند. او می‌گوید: این قانون، ابزارهای جدیدی برای تأمین مالی تولید و کاهش فشارها بر سیستم بانکی فراهم آورده است، به‌طوری که دیگر نیازی به الزام بانک‌ها برای تأمین مالی بنگاه‌ها نخواهیم داشت. گفتنی است اجرای این قانون می‌تواند به رشد اقتصادی کشور کمک کند، مشروط بر اینکه به ابزارهای پیش‌بینی‌شده دراین‌باره توجه ویژه‌اش شود.

همتی در این همایش که با حضور محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی، ابوالفضل نجارزاده، رئیس شُورای هماهنگی بانک‌ها و دیگر مدیران عامل بانک‌های دولتی و خصوصی برگزار شد، گفت: این همایش می‌تواند نقطه آغاز خوبی برای تحرک جدی در حوزه تولید باشد که همواره موضوع خروج از بنگاه‌داری و کمک به رشد و توسعه اقتصادی کشور در راستای بنگاه‌سازی، دغدغه مقام معظم رهبری، دولت و تمامی کشور بوده است.

او با اشاره به اینکه در سه دهه گذشته، متوسط رشد اقتصادی کشور بیشتر از سه درصد نبوده است، تأکید کرد: مشکلاتی که در زمینه عرضه و تقاضا وجود دارد، به‌ویژه در زمینه درآمدهای ارزی و اعتبارات بانکی، باعث بروز مشکلاتی در تولید و اقتصاد کشور شده است.

مهار اولین مانع در فضای اقتصادی

همتی می‌گوید: شرایط بی‌ثباتی در فضای اقتصادی، اولین مانع بر سر راه تولید و رشد اقتصادی است و باید تلاش کنیم تا این ناپایدمنایی و بی‌ثباتی را کاهش دهیم. یکی از متغیرهای کلان اقتصادی که با آن مواجه هستیم، تورم است که درحال‌حاضر در سطح بالایی قرار دارد. هر اقدام اقتصادی برای مقابله با تورم، با توجه به ساختار نامناسب اقتصادی، می‌تواند منجر به توقف رشد شود.

اجرای قانون تأمین مالی تولید کرده‌گشاست

وزیر اقتصاد تأکید کرد: قانون جدیدی که در اواخر سال گذشته تصویب شد، می‌تواند به عنوان زیرساختی برای تأمین مالی تولید و چاره‌ای جدی برای حل مشکلات مالی باشد. پیش از این، فشار به بانک‌ها برای تأمین مالی، دغدغه اصلی مسئولان بود. اگر به راهکارهای پیش‌بینی‌شده در این قانون توجه جدی شود، می‌تواند تحرکاتی در رشد اقتصادی کشور ایجاد کند. در نهایت، باید بپذیریم که نتوانسته‌ایم از ابزارهای مختلف برای تأمین مالی به‌خوبی استفاده کنیم.

همتی با بررسی اهمیت سرمایه‌های اجتماعی و ابزارهای مالی در اقتصاد ایران، می‌گوید: قانون تأمین مالی تولید که به تصویب رسیده، شامل سیاست‌گذاری‌ها و ابزارهای نهادی برای یکپارچه‌سازی سهم مالی در کشور است. هرچند بانک‌ها نقش اصلی را در تأمین مالی کشور ایفا خواهند کرد، اما این قانون می‌تواند به کاهش فشار بر سیستم بانکی کمک کند. او ادامه داد: یکی از نقاط قوت این قانون، تشکیل شورای ملی تأمین مالی است که برای اولین بار در کشور ایجاد شده و اختیارات زیادی دارد. در مدت کوتاهی که من در وزارت اقتصاد حضور دارم، شورای تأمین مالی مصوبات مثبتی داشته و ابزارهای جدیدی برای تأمین مالی طراحی شده است. ازجمله این ابزارها می‌توان به شیوه‌نامه‌های سرمایه‌گذاری در حوزه نفت و گاز و تأمین مالی زنجیره‌ای از طریق بورس کالا اشاره کرد.

همتی می‌گوید: اگر این ابزارها به‌درستی طراحی و اجرا شوند، می‌توانند بار بزرگی از تأمین مالی را به دوش بکشند و به تأمین مالی از بازار سرمایه کمک کنند. در نهایت، این اقدامات می‌توانند به رشد اقتصادی کشور در کنار کنترل تورم منجر شوند.

واحدهای تولیدی با مشکل نقدینگی مواجه هستند

همتی در ادامه سخنان خود ضمن بررسی وضعیت نقدینگی و چالش‌های اقتصادی کشور، عوامل برون‌زا و نوسانات ارزی را به عنوان یکی از مواردی دانست که به مشکلات اقتصادی دامن زده و باعث شده که واحدهای تولیدی با کمبود نقدینگی مواجه شوند.

وزیر اقتصاد تأکید کرد: افزایش نقدینگی از سوی بانک مرکزی می‌تواند به تورم منجر شود و برای جلوگیری از این امر، باید نقدینگی کاهش یابد. این کاهش نقدینگی نیازمند محدودکردن



وزیر اقتصاد و دارایی در همایش «تأمین مالی تولید:از بنگاه‌داری به بنگاه‌سازی» تأکید کرد:

آخرین سال بنگاه‌داری بانک‌ها

ترانامه‌ها و خطوط اعتباری است. همچنین، عدم رشد درآمد ارزی ناشی از فروش نفت و عدم رشد اقتصادی، چالش‌های بیشتری را ایجاد کرده است.

برای رشد نباید به درآمدهای نفتی متکی بود

همتی افزود: نباید به درآمدهای نفتی به عنوان تنها منبع رشد اقتصادی تکیه کرد. باید به دنبال ابزارهای دیگری مانند سرمایه‌فیزیکی، نهادی و اجتماعی برای بهبود محیط کسب‌وکار و اصلاحات اقتصادی بود.

وزیر اقتصاد از بانک مرکزی خواست تا محدودیت‌های موجود در تسهیلات‌دهی بانک‌ها را بررسی کند؛ زیرا این محدودیت‌ها به مشکلات موجود دامن می‌زند و باعث افزایش اضافه برداشت‌ها می‌شود. او همچنین به ضرورت ایجاد گشایش برای بخش‌های مولد و پیشران اقتصاد اشاره کرد و گفت: بانک‌ها باید از بنگاه‌داری خارج شوند و به تأمین مالی پروژه‌های اقتصادی بپردازند. همچنین، دارایی‌ها و تسهیلات بانک‌ها باید مدیریت و بهینه‌سازی شوند.

منابع مالی لازم برای ادامه فعالیت‌ها تأمین شود

وزیر اقتصاد با اشاره به تصویب قانونی در سال ۹۴ گفت: این قانون می‌تواند به حل مشکلات مالی کمک کند و اجرای آن می‌تواند منجر به استفاده از منابع مالی برای بخش‌های سودآور شود.

اصلاح مدل کسب‌وکار بانک‌ها ضروری است

همتی با تأکید بر ضرورت اصلاح مدل کسب‌وکار بانک‌ها گفت: بانک‌ها به‌جای تأسیس شرکت‌های تولیدی، به سمت ارائه خدمات مشاوره‌ای و تأمین مالی بروند و درآمدهای غیرمشاع را افزایش دهند. این تغییر در مدل کسب‌وکار می‌تواند به بهبود سودآوری بانک‌ها کمک کند.

وزیر اقتصاد در پایان سخنان خود گفت: هدف اصلی وزارت اقتصاد خروج از تله رشد میانگین سه‌درصدی در سه دهه گذشته است. در این راستا باید رشد غیرتورمی محقق شود و امیدوارم در سال‌های آینده شاهد رشد اقتصادی قابل توجهی باشیم.

رشد اقتصادی با تغییرات ساختاری در نظام مالی و بانکی

همتی با اشاره به دغدغه مقام معظم رهبری برای حمایت از تولید، به مشارکت مردم در تولید و اهمیت ابزارهای بورس برای تسهیل سهامداری در شرکت‌ها اشاره کرد و گفت: تغییرات ساختاری در نظام مالی و بانکی کشور برای دستیابی به رشد اقتصادی پایدار ضروری است.

وزیر اقتصاد بیان کرد: در جلسه رأی اعتماد در مجلس تأکید کردم که هدف اصلی من در دوران وزارت، کاهش بنگاه‌داری بانک‌هاست. سرای تحقق این هدف باید با تغییر رویکردها و همکاری سازمان بورس و بانک مرکزی، موفقیت‌های بیشتری حاصل شود.

تأکید بر خیز بانک‌ها در مسیر تقویت تأمین مالی بنگاه‌ها

ابوالفضل نجارزاده، مدیرعامل بانک ملی ایران و رئیس شورای هماهنگی بانک‌ها نیز در سخنرانی خود در همایش «تأمین مالی تولید: از بنگاه‌داری به بنگاه‌سازی» از برگزاری این همایش به عنوان نقطه عطفی در اصلاحات نظام بانکی کشور یاد و اظهار کرد: بانک‌ها باید برای رسیدن به هدف تقویت تولید و اقتصاد ملی، مسیر تأمین مالی بنگاه‌ها را تغییر دهند. او تأکید کرد: نظام بانکی کشور باید به‌سرعت از بنگاه‌داری خارج شده و به سمت بنگاه‌سازی و تأمین مالی پایدار حرکت کند.

نجارزاده در ادامه افزود: هدف ما تقویت بنگاه‌ها و تسهیل تأمین مالی آنهاست و بانک‌ها باید با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و با استفاده از تمام ظرفیت‌های خود در این مسیر گام بردارند. رئیس شورای هماهنگی بانک‌ها درباره اهداف این همایش نیز توضیح داد: این رویداد فرصتی برای هم‌افزایی بین متخصصان و مسئولان دولتی فراهم آورده تا ضمن بررسی مشکلات موجود، راهکارهای عملی برای تسهیل در فرایند تأمین مالی بنگاه‌ها را ارائه دهند.

۹۲ درصد از تأمین مالی در کشور از طریق نظام بانکی انجام می‌شود

محمدرضا فرزین، رئیس کل بانک مرکزی نیز که در این همایش حضور داشت، در سخنان خود به لزوم تنوع در روش‌های تأمین مالی و کاهش فشار بر نظام بانکی اشاره کرد. او گفت: درحال‌حاضر ۹۲ درصد از تأمین مالی در کشور از طریق نظام بانکی انجام می‌شود که این میزان، فشار زیادی به بانک‌ها وارد می‌کند. اگر نتوانیم این تک‌نمای تأمین مالی را حل کنیم، نمی‌توانیم به رشد اقتصادی هشت‌درصدی برسیم. فرزین در ادامه بر ضرورت استانداردسازی در نظام بانکی تأکید کرد و گفت: بانک‌ها باید از کفایت سرمایه مناسب برخوردار باشند تا بتوانند تأمین مالی غیرتورمی را انجام دهند.



یادداشت

الگوی توسعه سواحل مکران آزمون مهم دولت چهاردهم

۵۳۳ ادامه از صفحه عالی آمایش (در مهرماه اول ۱۳۹۸)

ج) طرح جامع توسعه سواحل مکران که کلیات آن در دی‌ماه ۱۴۰۲ در هیئت دولت وقت مصوب شده است، همچنین برنامه تحقق سیاست‌های توسعه سواحل مکران مصوب هیئت دولت پیشین که توسط سازمان برنامه تهیه و در کارگروه زیربنایی سازمان برنامه بررسی شده و از ابعاد مختلف مورد تأیید قرار گرفته است، موجود هستند. با عنایت به موارد فوق و به منظور خروج مدیریت توسعه دریامحور از بن‌بست کشمکش ساختارهای درون‌دولتی و نیز برای جلوگیری از تضییع بیت‌المال و ایجاد ساختار مدیریت واحد برای سیاست‌گذاری و پیگیری امور اجرایی در موضوعات توسعه دریامحور، موارد زیر قابل بررسی است:

الف) معاون اول محترم رئیس‌جمهور نسبت به احیای فعالیت‌های شورای توسعه مکران ذیل مدیریت خود، با انتصاب دبیر جدید و پرهیز از واگذاری آن به معاونت هماهنگی اهتمام ورزد. در این صورت مناسب است از سوی هیئت دولت به شورای توسعه مکران اختیارات بیشتری داده شود.

ب) در غیر این صورت، با لغو مصوبه تشکیل شورای مکران در جلسات هیئت دولت، مدیریت یکپارچه به آقای عبدالعلی‌زاده با تصویب اختیارات مؤثر مطابق اصل ۱۱۷ قانون اساسی واگذار شود. همچنین با توجه به تجربیات، سوابق و مأموریت‌های بخشی دستگاه‌ها، از واگذاری مدیریت توسعه مکران به سازمان برنامه و بودجه و سایر وزارتخانه‌ها ازجمله وزارت راه و شهرسازی پرهیز شود. گفتنی است در دوره‌ای مدیریت توسعه مکران به وزارت راه و شهرسازی واگذار شده بود که در مجموع تجربه موفق‌ی نداشته است. به‌طور تاریخی سازمان برنامه و بودجه در مورد مدیریت ساختارهای توسعه منطقه‌ای ازجمله سازمان عمران سیستان و… ناموفق عمل کرده است.

در نهایت، به منظور اجرای اوامر رئیس‌جمهور مبنی بر تدوین برنامه جدید، اولاً برای پیشگیری از وقفه احتمالی، اسناد موجود مبنای کار قرار گیرد. ثانیاً اسندهای یادشده دست‌کم توسط دستگاه مسئول طرح بررسی و ضعف‌ها و قوت‌های آنها استخراج و برای نحوه بازنگری آن تصمیم‌گیری شود. ثالثاً در راستای اجرای ماده ۶۸ قانون احکام دائمی توسعه، لایحه اساسنامه تأسیس سازمان توسعه سواحل مکران که قبلا به مجلس شورای اسلامی ارسال شده بود، به‌گونه‌ای که مورد پذیرش وزارتخانه‌های مختلف باشد، اصلاح شده و بار دیگر برای تصویب در مجلس شورای اسلامی پیگیری شود. رابعاً مصوبات شورای توسعه مکران در دوره پیشین (۱۴۰۱ تا - ۱۴۰۳) به دلیل غیرعملیاتی بودن مورد بازنگری جدی قرار گیرد.

خودکشی

۵۳۳ ادامه از صفحه عالی آمایش (در دی‌ماه اول ۱۳۹۸) اگر شما بیش‌زنجوری داشته باشید، دالما فضای رنج و غم و اندوه را به دوستان خود منتقل می‌کنید و خود را در این راه محق هم می‌دانید و آن را چونان وظیفه‌ای مقدس دنبال می‌کنید. ۳- احساس تبعیض؛ رسانه‌های رسمی با برگزاری نشست‌های آزاد جوانان و از گرایش‌های گوناگون سیاسی باید این‌س حس را به آنان منتقل کنند که شنیده می‌شوند، دیده می‌شوند و به حساب می‌آیند. «سخن‌گفتن» نقش معجزه‌آسایی در تخلیه ناملایمات ما دارد. قرار نیست همه سخن‌ها و پیشنهادهای آنان عملیاتی شود. در هیچ جای جهان نیز چنین امکانی وجود ندارد؛ چون سخن‌ها و پیشنهادها اغلب با یکدیگر متعارض‌اند. اما شنیده‌شدن از سوی دستگاه‌های رسمی تأثیر بسیاری دارد. حداقل، احساس تبعیض و محرومیت سیاسی را کاهش می‌دهد. برخی جوانان فعال‌ترند، طبیعت آنان چنین است و باید به آنان توجه بیشتری داشت. آنها را در برابر متفکران قرار دهید که سخن بگویند و بشنوند نه اینکه با سخنرانی‌های یک‌طرفه و کم‌ارزش بخواهیم به‌خیال خام خود آنان را «هدایت» کنیم؛ آن هم سخنرانانی که گاه از لحاظ بهره‌هوشی و سواد سیاسی-اجتماعی یک سر و گردن از مخاطب خود پایین‌تر هستند و آنان را جری‌تر می‌کنند.